

Vlaams
Parlement

vergadering **C148**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 24 april 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over opslagcapaciteit van energie in Vlaanderen – 1014 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de doelstellingen voor hernieuwbare energie – 1015 (2018-2019)	6
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Vlaamse energie-expertisecentrum – 1013 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Vlaamse energie-expertisecentrum voor lokaal beleid – 1021 (2018-2019)	9
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afbakening van regelluwe zones – 1016 (2018-2019)	15
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Vlaamse energie- en klimaatplan – 1017 (2018-2019)	18

**VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over opslagcapaciteit van energie in Vlaanderen
– 1014 (2018-2019)**

Voorzitter: de heer Johan Danen

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het energielandschap is in volle transitie. We evolueren van een centrale naar een decentrale productie. Dat vormt voor de toekomst van onze regio een belangrijke uitdaging, want de decentrale energieproductie door hernieuwbare energiebronnen, zoals zonne- en windenergie, groeit en dat heeft een impact op hoe we omgaan met energie. Fotovoltaïsche panelen en windmolens produceren immers enkel als er zon en wind is en dat is niet noodzakelijk op het moment dat de stroom nodig is. Dit vergt een andere benadering van vraag en aanbod.

Op dat vlak wordt energieopslag en batterijtechnologie een belangrijke schakel. Batterijen kunnen de energie van zon en wind opslaan bij productieoverschotten en gebruiken wanneer de vraag groot is.

Ik had een schriftelijke vraag ingediend waarin ik naar een overzicht vroeg omtrent de opslagcapaciteit in Vlaanderen. Uit het antwoord op die vraag blijkt dat er momenteel een batterijcapaciteit van 20,68 megawattuur operationeel is. Dit cijfer van netbeheerder Fluvius is een onderschatting, want vermoedelijk moet daar nog eens 1,05 megawattuur aan worden toegevoegd. In totaal zou het totale vermogen van de batterijen hetzelfde zijn als de opslagcapaciteit: 21,73 megawatt.

Dat lijkt veel, maar ik ben eens gaan opzoeken wat de opslagcapaciteit van de centrale van Coö-Trois-Ponts is en die bedraagt 1164 megawatt. Met andere woorden, het vermogen dat we in Vlaanderen hebben, onder andere dankzij een installatie in Dilsen-Stokkem, minister, is niet eens 2 procent van de centrale van Coö-Trois-Ponts.

Ter herinnering, de doelstelling van de centrale van Coö was om één nucleaire eenheid gedurende de eerste vijf à zes uur te kunnen opvangen, mocht er een nucleaire eenheid uitvallen door om het even welke oorzaak. In Vlaanderen staat momenteel een vermogen van zon en wind van 4000 megawatt. Een nucleaire eenheid bedraagt 1000 megawatt. De theoretische opvangcapaciteit van de geïnstalleerde batterijen is dus bijzonder laag.

Wat zult u doen om deze opslagcapaciteit in Vlaanderen op te trekken? Hoe evalueert u het huidige beleid omtrent de opslag van energie in Vlaanderen? Wat zijn de doelstellingen en welke stappen zult u ondernemen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Wat de cijfers van de netbeheerder over de huidige opslagcapaciteit in Vlaanderen betreft bestaat er een sterk vermoeden dat dit een onderschatting is. Het gaat natuurlijk enkel over de batterijen of energieopslagssystemen die effectief aangemeld zijn bij de netbeheerder. We weten en vermoeden dat nog lang niet alle systemen zijn aangemeld bij de netbeheerder.

Wat de pompcentrale van Coö-Trois-Ponts betreft, klopt het dat het vermogen van Vlaamse batterijen slechts een fractie bedraagt van het vermogen van de pompcentrale, maar dit is niet ongewoon. In 2018 was het totale geïnstalleerd vermogen van verschillende energieopslagtechnologieën, exclusief pompcentrales, nog geen 2 procent van het totale geïnstalleerd opslagvermogen in Europa.

Hoe evalueer ik het huidige Vlaamse beleid omtrent energieopslag? Binnen het huidige beleid hebben we vooral ingezet op proef- en demonstratieprojecten rond energieopslag waarmee we kennis kunnen vergaren over de implementatie van verschillende energieopslagstechnologieën op verschillende schalen in Vlaanderen. Daarmee anticiperen we op een komende uitrol van verschillende energieopslagstechnologieën in Vlaanderen in de nabije toekomst.

Wat zijn de doelstellingen en welke stappen ondernemen we concreet nog? Momenteel zijn er op Vlaams niveau geen specifieke doelstellingen voor energieopslag vastgelegd, zoals u weet. In het Energiepact zijn er op het interfederale niveau echter wel doelstellingen opgenomen. Er is sprake van een bijkomend opslagvermogen van 3,5 gigawatt.

Verder is er in het pact ook sprake van een volume van 1,5 gigawattuur aan verschuivingen van de vraag op eenzelfde dag door middel van vraagsturing.

Persoonlijk kan ik u wel nog meegeven dat wij binnen de Vlaamse Regering nog aan het bekijken zijn of we toch ook niet bijkomend mensen kunnen stimuleren om over te gaan tot die thuisbatterijen, die uiteraard nu ook niet allemaal zijn aangemeld. U verwijst zelf naar het potentieel aan zonne-energie. Daarvan is er ook heel veel puur decentraal en op lokale daken opgewekt. Daarom denken we toch dat voor het aanmoedigen van thuisbatterijen zeker ook een toekomst is weggelegd.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik ben blij dat u het even hebt over de thuisbatterijen. Dat is ook gekoppeld aan het eerste stuk van uw antwoord. Ik moet dus vaststellen dat we geen data hebben voor de thuisbatterijen, maar ik kan u meegeven dat er waarschijnlijk niet veel zullen staan. Dat is mijn aanvoelen. Desalniettemin kan ik dat niet bevestigen. We hebben ook geen data. Dat heeft ook te maken met het feit dat er nog altijd geen CE-keuring voor de batterijen is vastgelegd door Synergrid. Je zou inderdaad kunnen zeggen dat, als iemand een batterij plaatst, er minstens een aanmelding moet zijn, net zoals wanneer men een omvormer plaatst voor zijn zonnepanelen. Dan hadden we wel data gehad. We lopen dus achter op dat vlak.

Wat de thuisbatterijen betreft, drie jaar geleden heb ik een conceptnota over decentrale energieopslag gelanceerd. Wat was de bedoeling? De installaties die u hebt opgesomd naar aanleiding van de schriftelijke vraag zijn vooral 'netondersteunend' of specifiek voor een bepaald bedrijf, maar er is nog heel veel potentieel bij mensen die panelen hebben. Als ze overdag niet thuis zijn en dat overdag kunnen opslaan, dan kunnen ze dat 's avonds wel gebruiken vanuit hun batterij. Ik heb toen ook voorgesteld in mijn conceptnota dat we misschien moeten denken aan een vorm van capexondersteuning. Men ging dat toen uitwerken. Ik heb daar ook regelmatig vragen over gesteld aan uw voorgangers. Ik denk dat ook mevrouw Turtelboom een paar vragen daarover heeft gekregen. Men ging dat niet in functie van tarifiering bekijken, want de regulator zal dan het antwoord zijn, maar men kan ook met capexondersteuning iets doen. Men kan ook maken dat Synergrid wat sneller haar werk doet, zodat mensen het toestel van het schap kunnen nemen en het kunnen 'inlussen' in hun eigen installatie. Daardoor zullen de mensen ook het voordeel zien. Als een pak eigenaars van zonnepanelen inderdaad op een bepaald ogenblik een eigen batterij hebben, dan schat ik dat men ongeveer de watervallen van Coö zal hebben geïnstalleerd bij de mensen thuis. Dan hebben we misschien wel onze doelstelling bereikt van die anderhalve gigawattuur die federaal is afgesproken, naast uw anderhalve gigawattuur voor vraagsturing. Waarom is daaromtrent de jongste drie jaar te weinig gebeurd?

Johan Danen (Groen): Minister, dit is inderdaad een interessante vraag. Toevallig was ik vorige week nog op bezoek in Coö, maar dat is even voor de petite histoire.

De heer Gryffroy zegt dat men de thuisbatterijen momenteel niet in kaart heeft gebracht. Mijn daaruit voortvloeiende vraag is: bent u van plan om dat te doen, om initiatieven te nemen om daarover wél data te verzamelen? Dat lijkt me immers toch wel bijzonder interessant. Dankzij de digitale meter zal het immers allicht interessanter worden om thuisbatterijen te installeren. Zeker als de prijs nog zal dalen en ze nog beter zullen worden, en de beide evoluties worden verwacht, lijkt het me interessant om daar inderdaad een zicht op te krijgen. Ze zullen ons in staat stellen om ons evenwicht in de situatie te verbeteren, om de pieken wat uit te vlakken en een gebruik van energie te hebben dat synchroon is met wat wordt opgewekt. Bent u van plan initiatieven te nemen om die thuisbatterijen in kaart te brengen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor de bijkomende vragen. Ik ben alleszins blij dat iedereen hier toch mee voorstander is van het volop inzetten op die thuisbatterijen. Mijnheer Gryffroy, u hebt zelf in de inleiding van uw vraag gezegd dat we volop evolueren van een centraal naar een decentraal systeem, waarbij mensen thuis zelf zoveel mogelijk energie moeten en kunnen opwekken. Daarbij is het opslaan van de energie die ze zelf opwekken uiteraard een belangrijk element.

Vandaag zijn de batterijen nog altijd vrij duur. Vandaar dat we onderzoeken of er toch geen mogelijkheid is om een boost te geven. Ik weet niet hoeveel het er zijn, maar een aantal mensen hebben al een thuisbatterij. In het kader van het afschakelplan hebben in mijn eigen gemeente een aantal instanties samengezeten om na te gaan hoe men in noodsituaties opvangcentrales kan voorzien. Een aantal mensen hebben toen ingezet op thuisbatterijen. Het is belangrijk dat we hier volop voor gaan.

Mijnheer Danen, u vraagt wat wij nog gaan doen. U weet dat mijn termijn nog heel kort is om hiervoor concreet actie te ondernemen, maar het is al een eerste keer besproken binnen de Vlaamse Regering. Ik hoop dat we straks een draagvlak vinden om hierop in te zetten. Er is de digitale meter, maar ook thuisopslag zal in de toekomst heel belangrijk zijn.

Ik ben dus blij dat iedereen hiervoor een draagvlak vindt. Het batterijensysteem dat werd geschetst in antwoord op uw schriftelijke vraag, gaat inderdaad over de netondersteuning. Voor iedereen die thuis zelf energie opwekt, is het heel belangrijk dat er kan worden gewerkt met thuisbatterijen. Op dit ogenblik zijn ze nog heel duur en het is dus belangrijk om er in de toekomst volop op in te zetten.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dataverzameling zal noodzakelijk zijn. Volgens mij kan dat gebeuren als Synergrid het opneemt in de aangenomen toestellen.

Het is inderdaad zo dat de prijzen momenteel nog hoog zijn. Ik vrees enkel dat ze hoog zullen blijven, want het is een spel van vraag en aanbod. Volgens mij zal de prijs van batterijen niet noodzakelijk dalen, ook al komt er een massaproductie, want er zal ook een tekort aan grondstoffen zijn om ze te produceren. Dan kom je in een verhitte markt terecht en dat is spijtig. In Duitsland bijvoorbeeld zie je dat nieuwe PV-installaties niet kunnen worden gebouwd zonder een slimme batterij. Men heeft daar bepaalde voorwaarden opgelegd. Als we in de volgende regering nog mogen samenwerken, moeten we daar misschien eens grondig over nadenken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de doelstellingen voor hernieuwbare energie
– 1015 (2018-2019)**

Voorzitter: de heer Johan Danen

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Voorzitter, minister, collega's, er werden ambitieuze doelstellingen opgelegd aan Vlaanderen voor het produceren van hernieuwbare energie. De Vlaamse Regering zet prioritair in op zon, wind en warmte. Dat is noodzakelijk om het aandeel hernieuwbare energie te vergroten en de klimaatdoelstellingen te behalen. Om dit te realiseren, is het noodzakelijk dat iedereen zijn steentje bijdraagt. Zowel de overheid, de bedrijven als de burgers moeten hun verantwoordelijkheid opnemen in deze energietransitie.

Andries Gryffroy (N-VA): In het Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030 dat eind vorig jaar werd afgewerkt, en dat te vinden is op https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/be_draft_necp_nl_final_1.pdf, staat in tabel 15 op pagina 133 dat we volgens de laatste prognoses van Eurostat en Short Assessment of Renewable Energy Sources (SHARES) de Belgische hernieuwbare-energiedoelstelling van 2020, namelijk 13 procent, niet gaan halen. De tabel vermeldt dat men gaat uitkomen op 12 procent.

– Tinne Rombouts treedt als voorzitter op.

Dat ligt ook voor een deel aan Vlaanderen. We hebben altijd gezegd dat we sowieso 1400 gigawattuur te weinig hebben door Langerlo in Limburg, maar zelfs daarnaast komen we er misschien nog niet. Vorige keer hebben we het er ook al over gehad: wat de zon betreft, moeten we werken aan een ritme van 500 megawatt en we zitten maar aan een paar 100 megawatt.

Het is geen document dat ik berekend heb of gemaakt heb, maar het is het Nationaal Klimaatplan. Ik veronderstel dat u hiervan op de hoogte bent en ermee akkoord gaat. Er staat heel duidelijk: '12 procent in de beste situatie'.

Minister, welke oplossing ziet u om toch de doelstelling van 13 procent voor hernieuwbare energie in 2020 te halen, rekening houdend dat er op deze korte termijn onmogelijk enorme aantallen extra zonnepanelen of windmolens kunnen worden geplaatst?

Welke concrete stappen zult u verder ondernemen?

Bent u ten derde van plan om aan Luxemburg een voorbeeld te nemen door hernieuwbare energie buiten de grenzen, maar binnen de Europese Unie, aan te kopen om toch uw doelstellingen te kunnen halen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: De prognoses van Eurostat en Shares lijken mij iets te voorbarig. Wij hebben eerst de inventaris van hernieuwbare energiebronnen van 2018 nodig om tot dergelijke conclusies te kunnen komen. De productie van 2018 zal waarschijnlijk wat hoger liggen dan ingeschat, door de hogere productie van offshore, zon en wind.

Op 31 januari heeft het Vlaams Energieagentschap (VEA) mij een inschatting bezorgd van de productie van groene stroom en groene warmte voor 2018, met een evaluatie van de subdoelstelling.

Uit de voorlopige cijfers voor 2018 kunnen we afleiden dat de totale subdoelstelling voor groene stroom min of meer wordt gehaald. De subdoelstelling voor zonne-energie wordt overschreden, terwijl de andere technologieën iets lager liggen dan de vooropgestelde subdoelstelling.

Voor groene warmte moet op basis van de voorlopige cijfers worden besloten dat de subdoelstelling van 2018 wellicht niet zal worden gehaald. Het verschil is het grootst in de categorie 'biomassa overig'. Dit kan deels worden verklaard door de uitgestelde opstart van een aantal geplande projecten, onder andere het ECLUSE-project. Verder moeten de gegevens van een aantal installaties die in 2018 zouden zijn opgestart nog worden opgevraagd. Het gaat dus nog altijd over voorlopige cijfers.

Ik ga er momenteel nog van uit van dat indien de overheden, bedrijven en burgers zich blijven inzetten zoals de voorbije jaren, wij de productiedoelstelling voor hernieuwbare energie in 2020 alsnog kunnen halen.

Ik kan tijdens deze legislatuur geen initiatief meer nemen om onderhandelingen op te starten om statistische overdrachten aan te kopen. De statistische transfer moet gebeuren vooraleer de nationale cijfers van 2020 worden gecommuniceerd, in casu zal dat dus eind 2021 zijn. Volgens een advies dat het VEA heeft ingewonnen, kan een dergelijke transfer vrij snel worden geregeld. Het is dus geen probleem om, indien nodig, pas eind 2020 of zelfs begin 2021 deze onderhandelingen op te starten.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik begrijp dat we nu in een tijdspad zitten met een commissie die de laatste is van deze legislatuur. U kunt dus geen aankondigingen meer doen over wat u nog zou kunnen realiseren. Het is anderzijds ook niets nieuws wat ik vraag. Ik heb dit al verschillende keren geopperd. Het antwoord van uw voorgangers daarop was ook zeer duidelijk.

Ik wil terugkomen op mijn eerste punt. U maakt zich niet ongerust. Ik noteer dat bij deze. We zijn nu halfweg 2019. Voor de volgende minister effectief plannen kan uitwerken, zijn we eind 2019. Dan hebben we nog exact een jaar. Ik zeg u, en dit is nu officieel genoteerd, dat ik wél ongerust ben. U haalt die doelstelling niet. Zo simpel is het. We verschillen daarin misschien van mening, maar u haalt die doelstelling niet. Ik ben ongerust, u niet. Dat is duidelijk.

Als u eind 2020 op de valreep nog hernieuwbare energie moet aankopen, dan betaalt u niet de beste prijs. Die prijs zal doorgerekend worden in de factuur. Wij waren al langer vragende partij om – net zoals Luxemburg met Litouwen heeft gedaan – al te onderhandelen over modaliteiten, prijzen enzovoort. Het antwoord was altijd nee. Men heeft altijd gezegd dat we voluntaristisch zijn, dat we ervoor zullen gaan, dat we weten dat we het zullen halen. Dat mantra werd hier altijd verkondigd. Ik zeg u dat we het niet zullen halen. Op het einde van 2020 en het begin van 2021 zult u dan nog vlug een noodaankoop moeten doen waarvan we de kostprijs niet kennen. Die zal hoe dan ook worden doorgerekend in de factuur. Ik vind dat niet kunnen.

Daarom stel ik u opnieuw de vraag wat u daaraan gaat doen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Als we officieel toch onze ongerustheid moeten uitdrukken, dan hebben we allemaal redenen om ongerust te zijn.

De cijfers zijn van die aard dat we ervan kunnen uitgaan dat we de doelstelling voor hernieuwbare energie in 2020 niet halen op eigen kracht. Dat is bijzonder

jammer en in tegenspraak met alle ambities die door u en vooral door uw voorganger zijn uitgesproken. Het is eigenlijk ook wel lichtelijk beschamend voor deze regering. Ik begrijp u natuurlijk wel, op het einde van deze legislatuur is het heel moeilijk om nog grote nieuwe initiatieven te nemen. Anderzijds moeten we alles doen wat we kunnen om toch nog zelf zoveel mogelijk aan te sluiten bij de doelstelling die werd bepaald.

Met betrekking tot de gesprekken met derde landen volg ik voor een stuk de stelling van collega Gryffroy: als we wachten, als we de factuur of de lasten voor ons uit schuiven, dan dreigen we straks met een hogere factuur opgezadeld te worden. Hoe schat u dat in? Op welke manier wordt hierover overleg gepleegd met uw collega's van de andere gewesten? Op welke lijn zitten zij? Want uiteindelijk is het een Belgische doelstelling die gehaald moet worden.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik ben blij dat onze voorspelling dreigt uit te komen. Ik vind het jammer dat onze voorspelling dreigt uit te komen, dat wil ik zeggen. (*Gelach*)

Ik vind het jammer dat onze voorspelling dreigt uit te komen. Wij hebben altijd al gezegd, sinds de eerste plannen er waren: er gebeurt te weinig om de doelstellingen, die sowieso al vrij laag zijn, te halen. Nu maken blijkbaar de N-VA en CD&V geen deel meer uit van deze regering, nu blijkt dat die voorspelling bewaarheid wordt. Ik maak me wel zorgen. Het doet me een beetje denken aan de Titanic: het schip zinkt maar het orkest speelt lustig door. Er is niets aan de hand tot het water aan de lippen staat. Dus ik deel de bezorgdheid van de collega's. Wat gaan we doen om de doelstellingen alsnog te halen? Dan is voorkomen veel beter dan genezen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor de bijkomende vragen. Ik moet wel heel formeel zeggen dat ik uw mening niet deel en dat ik niet ongerust ben en dat ik zeker ook niet blij ben, of dat ik het betreurt dat de voorspellingen al dan niet zouden uitkomen. Wij blijven erop hameren. Overal waar ik kom, merk ik dat er een alsmaar groter draagvlak is. Bij de particulieren was er lange tijd ongerustheid omwille van de digitale meter. Die is nu weggenomen. Je ziet toch dat hoe langer hoe meer mensen effectief investeren in hernieuwbare energie. Ik denk, en ik blijf daar ook bij, dat dit een zaak is van alles en van iedereen: én van de particulieren, én van de bedrijven, én van de overheden.

Ik wil nog een voorbeeld geven: de gemeente Zonhoven heeft vorige week aangekondigd dat ze op haar overheidsgebouwen PV-installaties wil leggen. Ik denk dat dat een voorbeeld is voor heel wat lokale besturen. Daar willen we allemaal ten volle op inzetten. Dat is één zaak.

Ten tweede, en dat heb ik daarstraks ook al gezegd, zijn er nog heel wat installaties die wat vertraging hebben opgelopen maar waarbij we toch ook wel enorm inzetten op het halen van onze doelstellingen inzake hernieuwbare energie. Ik blijf er dan ook ten volle in geloven dat we die doelstellingen wel zullen halen. We hebben ook nog het verhaal van de drijvende zonnepanelen, maar ook nog heel wat andere projecten, heel wat projecten die nog niet zijn aangemeld. Ik denk ook aan heel wat grote bedrijven, waar nog een enorm aanbod aan zonnepotentieel staat aan te komen. Dus, opnieuw: ik blijf erin geloven dat we onze doelstellingen wel zullen halen. Ik houd niet van doemdenken. Ik ga niet panikeren en zeggen dat we ze niet zullen halen en dus snel tal van andere beslissingen moeten nemen. Neen, ik blijf er rotsvast van overtuigd dat we die doelstellingen halen, mits iedereen ook wel effectief zijn schouders eronder zet. Ik denk dat dat heel belangrijk is.

Wat de onderhandelingen in de toekomst betreft, heb ik daarnet in mijn eerste antwoord al meegegeven dat het VEA heel duidelijk stelt dat we daar nog alle tijd voor hebben, dat we eigenlijk zelfs nog tot eind 2020 of zelfs tot begin 2021 onderhandelingen zouden kunnen opstarten. Waarom zouden we dan nu, terwijl de prijzen wellicht nog hoger zijn, al panikeren en overgaan tot andere zaken? Ik zeg opnieuw: ik denk dat we de ongerustheid moeten wegnemen, dat we dat op alle vlakken mee moeten ondersteunen en dat we volop moeten blijven inzetten op het halen van onze doelstellingen. Ik hoop alleszins dat we ze wel gaan halen en ik blijf ook heel optimistisch naar de toekomst kijken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik denk dat Groen niet weet hoe te reageren: blij, jammer, ik denk dat het eerder leedvermaak is. Leedvermaak is pas terecht wanneer men zelf ook concrete maatregelen heeft voorgesteld maar die heb ik niet gezien. *(Opmerkingen van Johan Danen)*

U hebt er misschien eentje ingediend. Voor de rest is het, met respect voor ieders mening, een verhaal tussen voluntarisme en realisme. Ik zeg u dat u de doelstelling niet haalt. U zegt dat u die wel haalt maar het tijdschema moet wel praktisch zijn. Pas eind dit jaar worden de volgende algemene beleidsbrieven besproken. Men heeft dan nog exact twaalf maanden om te kunnen reageren. Als we dan nog snel overal windmolens plaatsen, dan jagen we die de mensen door hun strot terwijl we duidelijk voelen dat de mensen die niet meer willen als gevolg van afstandsregels, ultrasoon lawaai enzovoort.

Het VEA zegt dat er geen reden tot paniek is maar daar lig ik eigenlijk niet wakker van. Ik kijk gewoon naar de cijfers die zijn gepubliceerd in het eigen Nationaal Energie- en Klimaatplan dat is opgestuurd naar Europa. Ik hoop dat iedereen achter de cijfers staat van de betrokken ministers. Daarin is sprake van 12 procent en niet van 13 procent. Ik blijf dan ook bij mijn visie: we halen die doelstelling niet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Vlaamse energie-expertisecentrum – 1013 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Vlaamse energie-expertisecentrum voor lokaal beleid – 1021 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Lokale besturen hebben een belangrijke opdracht in de strijd tegen de klimaatproblemen. Door een voorbeeldfunctie op te nemen, kunnen ze het draagvlak vergroten en burgers inspireren om tot actie over te gaan. Door het ondertekenen van een Burgemeestersconvenant hebben tal van lokale besturen aangegeven dat ze de CO₂-uitstoot drastisch willen verminderen. Ik zeg wel heel duidelijk 'hebben aangegeven dat'. Een aantal besturen hebben actieplannen opgesteld maar daar is het vaak bij gebleven.

De lokale besturen hebben nog veel potentieel om rationeel om te gaan met energie en te investeren in duurzame energieproductie. Wij stellen vast dat er weliswaar veel ambitie is maar dat de resultaten uitblijven, onder meer omdat er

te weinig expertise is. De Vlaamse overheid zou daar een ondersteunende rol in kunnen opnemen.

De Vlaamse Regering maakte recent 6 miljoen euro uit het Klimaatfonds vrij voor lokale energieprojecten rond energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, groene warmte of elektrische mobiliteit. Projecten kunnen via een oproep worden ingediend.

Vlaanderen zet nu ook een stap verder en richt een tijdelijk energie-expertise-centrum voor de lokale besturen op. Men maakt daarvoor 3 miljoen euro vrij, ik vermoed ook uit het Klimaatfonds. Dat centrum staat de lokale besturen bij in het realiseren van de lokale klimaat- en energieplannen met ondersteuning en begeleiding. Voor de selectie van de partner wordt een aanbestedingsprocedure in twee fasen gelanceerd.

Minister, wat zijn de concrete doelstellingen van het Vlaams energie-expertise-centrum? Op basis van welke parameters zal de partner geselecteerd worden?

Zullen alleen de lokale besturen worden ondersteund die het Burgemeestersconvenant hebben ondertekend? Worden ook lokale besturen aangespoord om het Burgemeestersconvenant te ondertekenen en een actieplan op te stellen?

Tal van lokale besturen werken in functie van Burgemeestersconvenanten al samen met externe partners voor het ondersteunen en begeleiden van de klimaatplannen. Hoe verhoudt het energie-expertisecentrum zich tegenover deze partnerschappen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, op 8 april 2019 raakte bekend dat uw regering 3 miljoen euro uittrekt voor de ondersteuning van het lokaal energiebeleid van gemeenten en steden. Natuurlijk heeft niemand iets tegen een expertisecentrum dat de lokale besturen ondersteunt in hun energiebeleid, alleen voelt de timing vreemd aan. Enkele maanden geleden maakte u geld vrij voor de realisatie van lokale energieprojecten, nu pas organiseert u de ondersteuning.

Eerst geld uittrekken voor projecten en dan pas voor expertise en ondersteuning, dat is de omgekeerde wereld. Bovendien betekent 3 miljoen euro voor de ondersteuning van onze driehonderd gemeenten dat elke gemeente gemiddeld 10.000 euro krijgt. Dat lijkt me bijzonder weinig geld om een dergelijk grote uitdaging mee aan te gaan. Daar gaan we de energietransitie echt niet mee realiseren.

Begin maart reageerde ik op de 6 miljoen euro die deze regering vrijmaakte voor de realisatie van lokale energieprojecten. Kern van mijn reactie toen was dat vooral kleinere gemeenten, met een kleine milieu- of duurzaamheidsdienst, niet de ruimte hebben om dit er ook nog eens bij te nemen, zeker niet binnen het tijdsbestek van die oproep, namelijk een maand. Waarom gaf u toen niet meer kansen aan de kleine gemeenten om projecten in te dienen?

In hun energie- en duurzaamheidsbeleid hebben lokale besturen vooral nood aan ondersteuning in hun technische analyses om de juiste keuzes te maken, tot en met de opmaak van het bestek. Voorziet het op te richten expertisecentrum in dit soort ondersteuning?

De duurzaamheidsambtenaren die Vlaanderen destijds subsidieerde, werden afgeschaft. We stellen nu vast dat gemeenten vaak te weinig bestuurskracht hebben om dergelijke energiedossiers op te volgen. Dat is jammer want net lokale, gedecentraliseerde energieopwekking moet meer gestimuleerd worden en lokale besturen hebben een unieke positie om in dat kader innoverend te werken. Projecten die van onderuit worden gedragen, vergroten het draagvlak voor de

energieomslag. Welke extra inspanningen zult u leveren om de lokale besturen, en vooral de kleinere gemeenten, extra te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: We hebben het net gehad over het halen van de doelstellingen. Iedereen was het erover eens dat we die doelstellingen absoluut niet zouden halen.

We doen alles wat we kunnen. We proberen alleszins iedereen aan te moedigen om de doelstellingen te halen en de lokale besturen te ondersteunen bij het nemen van energiemaatregelen. We doen dat enerzijds inderdaad via de lokale energieprojecten, de call die we hebben gelanceerd, en anderzijds via dat expertisecentrum dat recentelijk werd goedgekeurd op de Vlaamse Regering.

Mijnheer Danen, u zegt dat het de omgekeerde wereld is. Ik vind van niet. Het verhaal van het energie-expertisecentrum komt gewoon iets later omdat de recente decreetswijziging daarvoor nodig was. Maar die is inmiddels goedgekeurd en daardoor konden wij overgaan tot het aanbesteden van dat expertisecentrum.

Wat zijn de concrete doelstellingen? Die concrete doelstellingen worden uitgebreid omschreven in het besluit van de Vlaamse Regering dat we hierover hebben genomen. Het Vlaamse expertisecentrum lokaal energiebeleid heeft alleszins als missie een ondersteuningsplatform op te zetten en te beheren, met een focus op drie doelstellingen die we als overheid wensen te realiseren met dit project.

De eerste doelstelling is het doorgeven van expertise inzake lokaal energiebeleid aan lokale besturen. Daarbij denken we aan beleidsondersteuning, kennisopbouw, informatie-uitwisseling en leertrajecten via dit expertisecentrum.

De tweede doelstelling is het geven van advies en een meer intensieve begeleiding op maat voor steden en gemeenten. We denken vooral aan twee thema's die daarbij aan bod zouden kunnen komen. Enerzijds het thema lokale warmtezoneringsplannen en anderzijds het thema begeleiding van doorbraakprojecten uit de lokale energieactieplannen.

De derde doelstelling is het ontwikkelen van een set van ondersteunende tools. Dit zou onder meer kunnen zijn: monitorings-, managements- en ruimtelijke energieplanningstools die aanvullend, complementair of minder generiek zijn dan wat vandaag al bestaat.

Op basis van welke parameters zal een partner worden geselecteerd? De selectie zal gebeuren op basis van de combinatie van prijs en kwaliteit. Voor de kwaliteitsbeoordeling werden verschillende parameters gehanteerd.

Een eerste criterium is de relevantie van het voorstel. Kennis van de context, uitdagingen en potentiële succesfactoren en gespecialiseerde kennis inzake ondersteuning van steden en gemeenten bij de ontwikkeling van lokaal energiebeleid zijn hierbij relevant.

Een tweede criterium heeft betrekking op de kwaliteit van de voorgestelde methodologie: de geschiktheid en de relevantie van de voorgestelde methodiek voor het opzetten van een ondersteuningsplatform voor lokale overheden inzake energiebeleid, met inbegrip van diverse ondersteunende tools, de inzet van expertise voor inhoudelijke vraagstukken, samenwerking met lokale overheden, de coördinatie van het ondersteuningsplatform en advies en begeleiding op maat.

Een derde criterium heeft betrekking op de ambitie en de geloofwaardigheid van de effecten van de voorgestelde aanpak. We kijken daarbij naar de presentatie van

een ambitieuze, concrete en overtuigende strategie om te communiceren, het aangetoonde potentieel van de duurzaamheid van de oplossingen die worden aangeboden via de aanpak, en de zichtbaarheid van de Vlaamse dimensie van de ondersteuning.

Er is ten slotte nog een vierde criterium, en dat heeft betrekking op de organisatie van het werk en de middelen. We kijken naar de adequaatheid van de verdeling van de taken, en naar de verantwoordelijkheden van het vooropgestelde team en de verschillende deelnemers. Zijn die toereikend? Hoever staan we met de globale toewijzing van tijd en middelen voor het project, de kwaliteitswaarborging en de relevantie van een opvolgingssysteem? Dit zijn de vier criteria die van belang zijn om de uitbouw van het expertisecentrum te kunnen beoordelen volgens de kwaliteitsnormen.

Er werd ook gevraagd welke lokale besturen hiervoor in aanmerking komen. We weten dat vandaag meer dan 80 procent van alle Vlaamse steden en gemeenten het Burgemeestersconvenant hebben ondertekend, en ondertussen ook lokale energieplannen hebben opgemaakt.

Plannen opstellen is natuurlijk een zaak, maar tot concrete actie en uitvoering komen is nog iets anders. We weten dat heel wat lokale overheden moeilijkheden ondervinden bij het omzetten van deze plannen in concrete acties. Het ontbreekt hun vaak aan technische en andere expertise om deze projecten tot uitvoer te brengen. Deze ondersteuning en begeleiding worden via dit expertisecentrum in belangrijke mate verder ontwikkeld.

Het staat alle Vlaamse steden en gemeenten – ook diegene die nog geen convenant hebben ondertekend – vrij om een beroep te doen op het Vlaams expertisecentrum dat we willen opzetten. Dit is alleszins een Vlaams initiatief, dat zich richt tot alle Vlaamse lokale besturen.

U vraagt ook hoe zich dat tot andere partnerschappen verhoudt. Wel, aangezien de steden en gemeenten hun energiebeleid als zeer belangrijk en cruciaal beschouwen, is er een grote vraag naar onderlinge uitwisseling van kennis en ervaringen.

De ontzorging van gemeenten gebeurt nu al in zekere mate door de provincies en de streekintercommunales; ook dit platform kan al heel wat expertise aanbieden. Vooral de streekintercommunales – denk aan Leiedal of de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK) – spelen hier al in belangrijke mate op in. Maar het lijkt ons toch aangewezen om een nog structurelere samenwerking op te zetten, die alle Vlaamse gemeenten kan betrekken en ondersteunen bij hun energietransitie.

We voelen alleszins dat er nood is aan een verhoogde samenwerking en een verhoogde interactie tussen de gemeenten onderling, en tussen de gemeenten en de bovengemeentelijke overheden. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de andere actoren geven dit ook aan. Een sterke coördinatie is nodig om het gemeentelijk beleid en het Vlaamse beleid beter op elkaar af te stemmen.

De vergaarde kennis dient bovendien op enthousiasmerende wijze uitgedragen te worden naar alle steden en gemeenten. Daartoe is er opnieuw nood aan specifieke expertise en vaardigheden rond communicatie en netwerking met lokale overheden. Er is ook behoefte aan ruime ervaring inzake overleg en coördinatie tussen en met steden en gemeenten onderling.

Deze ervaring en expertise zijn gewenst om succesvolle lokale projecten en maatregelen breed ingang te doen vinden en te repliceren naar andere gelijkaardige

gemeenten. Dit behoort allemaal tot het takenpakket van het expertisecentrum. Het expertisecentrum is dan ook complementair met de bestaande partnerschappen.

Collega Danen vraagt concreet waarom we niet meer inzetten op kleinere besturen. Ik kan meegeven dat er in het verleden heel wat kleine besturen zijn ingegaan op onze call rond lokale energieprojecten. Van de 308 gemeenten waren er 149 die zich effectief konden verzekeren van het startkapitaal.

Het is natuurlijk te zien wat u als een kleine gemeente beschouwt, maar wij leggen de grens op minder dan 25.000 inwoners. Van de 149 lokale besturen die zich van het startkapitaal konden verzekeren, telden 116 gemeenten – 78 procent – minder dan 25.000 inwoners. Zij vallen dus onder de noemer 'kleine gemeente'.

Van de 149 lokale besturen die zich konden verzekeren van het startkapitaal, waren er 116, of 78 procent, met minder dan 25.000 inwoners. Daarom leek het ons niet nodig om voor de nieuwe call die we recentelijk hebben gelanceerd niet te focussen op kleine gemeenten. We willen alle lokale besturen een kans geven.

Op de vraag over de concrete doelstellingen heb ik geantwoord.

Dan kom ik op de lokale duurzaamheidsambtenaren die in het verleden door Vlaanderen gesubsidieerd werden maar enige jaren geleden zijn afgeschaft. Het geplande expertisecentrum zal de lokale besturen maximaal kunnen bijstaan en advies kunnen geven over participatieve energieprojecten. Ik denk hierbij aan burgercoöperaties die worden opgezet voor de ontwikkeling van hernieuwbare energie. Deze kunnen stimulerend werken en een lokaal draagvlak voor de energietransitie verhogen. Maar er is vaak onduidelijkheid over de bestaande regelgeving, financieringsmogelijkheden en dergelijke meer. Ons bovenlokaal expertisecentrum kan daar de nodige expertise aanbrenge. Kortom, zeker kleinere maar eigenlijk alle lokale besturen kunnen er via intensievere begeleidingstrajecten baat bij hebben. Daarom zijn we gestart met de uitrol van dit Vlaams expertisecentrum.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Over de doelstelling zijn we het uiteraard eens. Dat gaat over de nood aan een verhoogde samenwerking, verhoogde coördinatie, onderlinge uitwisseling van kennis en ervaringen. Wat ik niet goed begrepen heb, is dat men op twee limieten zal botsen. Het is eindig. Het is voor drie jaar voorzien. Dat expertisecentrum heeft dan drie jaar gegevens verzameld, gecommuniceerd en gemeenten doen samenwerken. Maar wat daarna? U schrijft een aanbestedingsprocedure uit. Dat betekent dat private partners zich ook kunnen aanbieden. Maar private partners zullen na drie jaar zeggen: 'Het contract is gedaan, dus ik stop ermee.' Waarom hebben wij geen beroep gedaan op onze eigen partners? Je hebt de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), die de tabellen maakt, die weliswaar niet worden ingevuld door de gemeenten. Maar dan moet je misschien onderzoeken waarom de gemeenten dat niet te doen. Waarom schakelen we de VVSG niet in als leidende partner? Waarom schakelen we Fluvius, het Vlaams EnergieBedrijf (VEB), het facilitair bedrijf, het Vlaams Energieagentschap (VEA), de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK), Leiedal enzovoort niet in? U hebt ze zelf opgenoemd. Waarom hebt u niet al die partners samengebracht? Dan moet iemand de leiding nemen. Dan moet u een werkingsbudget van 3 miljoen euro geven aan de leidinggevende partner. Dan heb je tenminste geen aanbestedingsprocedure nodig en ben je zeker dat alle kennis die er nu is bij die leidende partner wordt gecentraliseerd, want dan kun je die leidinggevende partner daartoe verplichten. Nu zou het perfect kunnen dat de uitkomst is dat de private partner met een paar overheidspartners als consortium naar voren komt als beste, en dat die dan bijvoorbeeld minder goed gaat samenwerken met andere lokale partners die het wel al gedaan hebben. De kennis is nu gefragmenteerd over heel Vlaanderen. Waarom hebben we niet aan een van onze overheidspartners – ik vergat EnergyVille nog – de opdracht gegeven om met 3

miljoen euro werkingsbudget de leiding te nemen om al die gefragmenteerde kennis samen te brengen en te bekijken hoe we de steden en gemeenten kunnen overtuigen, vooral omdat ik schrik heb wat er zal gebeuren na drie jaar?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik dacht ook spontaan aan EnergyVille en de andere organisaties die collega Gryffroy opsomde. Er is heel wat kennis en expertise in Vlaanderen. Ik wil echt wel oproepen om van de bestaande netwerken of kennisinstellingen gebruik te maken.

Ten tweede deel ik uw bezorgdheid over wat er na die drie jaar gebeurt met de opgebouwde kennis. Het zou bijzonder jammer zijn mocht alle kennis in een kast terechtkomen en daar stof liggen vergaren.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Ik wil eerst en vooral meegegeven dat dit binnen de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. We staan daar dus unaniem achter. Ik zeg dat even, mijnheer Gryffroy, omdat u hier vandaag vrij sceptisch bent. *(opmerkingen van Andries Gryffroy)*

U mag zeker sceptisch zijn. Dat is absoluut geen probleem. U hebt me wel een aantal vragen gesteld en ik zou daar graag op antwoorden.

U vraagt zich af waarom we een nieuw expertisecentrum opstarten en waarom we geen gebruik maken van de bestaande partners, terwijl de kennis op dit ogenblik al vrij gefragmenteerd is, zoals u zelf zegt. Welnu, we hebben er binnen de Vlaamse Regering specifiek voor gekozen om dit expertisecentrum, dit ondersteuningsplatform, wel degelijk op te zetten met de drie doelstellingen die ik daarstraks al heb meegegeven.

Het is heel duidelijk: iedereen kan participeren, waaronder de VVSG, EnergyVille en Fluvius, zoals u zelf ook aangeeft. 'Iedereen' betekent ook: particulieren. EnergyVille is volgens mij nog altijd geen overheidsinstantie, maar heeft wel heel wat kennis en zou dus ook kunnen deelnemen. Wij willen daaromtrent nu gewoon een aanbesteding uitschrijven, zodat we op een goede en ordentelijke manier een stevig onderbouwd expertisecentrum krijgen dat overal kennis vergaart, die kennis ook deelt en een set van ondersteunende tools ter beschikking kan stellen ten behoeve van lokale besturen, om zo de fragmentatie aan te pakken.

U vraagt wat er na die drie jaar gebeurt. Wij hebben nu inderdaad een project voor drie jaar opgezet en daarvoor zijn middelen vrijgemaakt uit het Energiefonds. Als we het project voor onbeperkte tijd hadden opgezet, dan had ik hier nu de vraag gekregen hoe het zat met tussentijdse evaluaties. Ik denk dat er voor om het even welk expertisecentrum of ondersteuningsplatform een evaluatie nodig is. Als dit expertisecentrum goede resultaten oplevert bij het halen van onze doelstellingen inzake hernieuwbare energie, dan hebben we er allemaal baat bij om de projectduur te verlengen. Maar de toekomst zal dat moeten uitwijzen. Dat zal later moeten blijken.

Ik herhaal dat iedereen kan participeren, zowel bestaande partners als particulieren. Wie het expertisecentrum uiteindelijk zal ondersteunen, dat zal afhangen van wat de partners aanbieden.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Als Vlaams parlements lid hoef ik niet akkoord te gaan met alles wat de Vlaamse Regering beslist. Het is net mijn job om de zaken kritisch te bekijken en de regering te controleren. Punt.

EnergyVille mag dan wel een naamloze vennootschap zijn, maar voor Eurostat is dat een publiek bedrijf. Vanuit de overheid kun je perfect een overeenkomst sluiten met een publiek bedrijf zonder een aanbesteding uit te schrijven. Je kunt dat als overheid toewijzen aan bijvoorbeeld EnergyVille. Als EnergyVille morgen een overeenkomst sluit met Temse, bijvoorbeeld, dan kan dat zonder voorafgaande aanbesteding. Met andere woorden, de complexe aanbestedingsprocedure was onnodig geweest, als alle kenniscentra waren samengezet en er een 'leading partner' uit gekozen was. Dat is mijn logica.

Na drie jaar heb je iets opgebouwd en heb je de keuze om al dan niet opnieuw een aanbesteding uit te schrijven. Als je ziet hoe moeilijk het nu al is om een VITO-formulier (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) of het GIS-platform (Geographical Information System) in te vullen, dan vrees ik dat het nog complexer wordt als je daar een private partner bij betreft. Gezien de gefragmenteerde kennis had u beter alle kennis samengebracht en een leading partner aangeduid, zonder daarvoor eerst een aanbesteding uit te schrijven. U had gewoon moeten discussiëren over de budgetten en over wie de leiding zou nemen binnen het nieuwe expertisecentrum. Ik sta trouwens achter dat expertisecentrum en ben er al lang vragende partij voor, maar dan moet het wel een centrum zijn dat door de overheid gestuurd wordt en geen mix wordt van overheid en privaat. Daar zit het verschil.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Er zijn de laatste jaren wel inspanningen gebeurd om expertise, kennis en innovatiekracht samen te brengen. EnergyVille is daar een voorbeeld van. Ik vind het jammer dat dit nu dreigt wat meer gefragmenteerd te worden. Ik wil oproepen om de zaken te proberen te bundelen zodat de kennis die wordt vergaard ten volle wordt benut op een zo efficiënt mogelijke manier en zeker niet verloren gaat.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afbakening van regelluwe zones – 1016 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De Vlaamse Regering zet in op de uitbouw van regelluwe zones. Al bij de opening in 2016 van EnergyVille, een publiek overheidsbedrijf, werd door uw voorganger de regelgeving omtrent de regelluwe zones aangekondigd. Op die manier kan een onderzoeksinstelling vrij experimenteren en werken aan de energietransitie en het energiesysteem van de toekomst.

In deze afgebakende regelluwe zones kan ongehinderd geëxperimenteerd worden met innovatieve technieken en technologieën. De wetenschap staat immers niet stil en evolueert snel. Pas door de toepassingen in een reële omgeving kunnen deze verder worden ontwikkeld en uitgebouwd voor dagelijks gebruik. Een onaanpaste regelgeving mag innovatie immers niet in de weg staan. De voorwaarden voor dergelijke zones zijn afgelijnd en de Vlaamse Regering zal ieder project apart beoordelen.

De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) formuleerde begin april 2019 enkele bedenkingen op het ontwerp van besluit inzake de erkenning van regelluwe zones dat door de Vlaamse Regering eind februari principieel

werd goedgekeurd. De regulator gaf aan dat er geen afwijking van de Europese of federale regelgeving mag komen. Ik citeer: "Dit betekent dat voor een regelluwe zone niet mag worden afgeweken van de technische regulering en de tarief-regulering van de VREG. De bevoegdheid over deze regulering halen we immers uit EU-regelgeving". De VREG is tevens vragende partij voor het verruimen van de adviesbevoegdheid bij de aanvraagprocedure voor een regelluwe zone. Ten slotte wil de VREG de mogelijkheid hebben om op eigen initiatief informatie over een regelluwe zone op te vragen. Dit zijn vragen van de regulator. Ik geef hier niet mijn eigen oordeel, maar vraag dat aan u.

Minister, wat is uw standpunt over de aanbevelingen van de VREG over de regelgeving inzake regelluwe zones? Welke stappen zult u ondernemen om daar eventueel aan tegemoet te komen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Op 5 april 2019 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van besluit dat de erkenning van regelluwe zones voor energie mogelijk maakt, na advies van de Raad van State. Dit besluit bevat zowel de aanvraagprocedure, adviesprocedures en de voorwaarden die van toepassing zijn voor het bekomen van een erkenning als regelluwe zone voor energie. Het toepassingsgebied van de regelluwe zone voor energie is expliciet beperkt tot het gewestelijke energierecht. Uiteraard zal dit andere regelgeving, bijvoorbeeld Europese, niet mogen schenden.

De Vlaamse Regering heeft kennis genomen van het advies van de VREG. We hebben rekening gehouden met een aantal bedenkingen, maar niet met alle suggesties. Ik zal u meegeven waarover we het niet helemaal eens zijn.

Ten eerste vroeg de VREG voor zichzelf een aantal voorrechten die de rol van een adviesinstantie over concrete dossiers te buiten gaan. Er is volgens de Vlaamse Regering geen reden om in deze procedure de VREG meer rechten te geven dan andere overheidsinstanties, terwijl die andere instanties vaak toezichthouder of adviserende instantie zijn wat betreft hun materie. Ik denk dan aan het Vlaams Energieagentschap (VEA), de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) en het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO). In dit kader werd door de Vlaamse Regering een evenwicht gezocht, waarbij er rekening mee werd gehouden om geen onevenredige procedurele lasten op te leggen.

Ten tweede worden er per thema een aantal vaste adviesinstanties vastgelegd. De VREG is inderdaad een belangrijke adviesinstantie. Er is echter geen noodzaak om de VREG als adviesinstantie te laten optreden voor thema's waar die regulator geen rol in heeft, bijvoorbeeld de bevordering van en de steunsystemen voor hernieuwbare energie. Het besluit bevat bovendien ook de mogelijkheid dat voor dergelijke thema's de minister steeds op ad-hocbasis het advies kan inwinnen van andere instanties dan enkel de vaste adviesinstanties voor dat thema.

Ten derde heeft de VREG bedenkingen in haar advies bij de voorziene adviestermijn en het stilzwijgend positieve karakter bij het stilzitten van de adviesverlener. Het stilzwijgend positieve karakter wordt ook in het kader van de adviesverlening uit het omgevingsvergunningenrecht gehanteerd, en is dus niet zonder precedent. De Raad van State heeft overigens totaal geen bezwaar tegen een dergelijke methode.

Ten vierde vraagt de VREG dat de jaarlijkse rapportage door de houder van de erkenning nog eens apart aan de VREG wordt bezorgd. Die rapportage zal steeds publiek beschikbaar zijn via een website. We denken dan ook dat die aanbeveling van de VREG hier niet echt aan de orde is.

Ten vijfde, wat het toezicht betreft: conform artikel 13.1.2 van het Energiedecreet heeft de VREG rechten als toezichthouder om gegevens op te vragen bij marktpartijen. Onder de huidige decretale bepalingen heeft de VREG momenteel evenwel geen speciale toezichtrechten richting de beheerders van gesloten distributienetten en privé distributienetten. Er is dan ook geen reden om met betrekking tot de regelluwe zones een ander standpunt in te nemen. De Vlaamse Regering zal elk project steeds case-by-case moeten beoordelen en goedkeuren.

Tot slot stelde de VREG ook de vraag wie de externe experts en de toezichthouders concreet zullen zijn. De aanduiding van de externe experts en de aanduiding van de toezichthouders en de omvang van hun taak is iets dat telkens in de individuele beslissing van de Vlaamse Regering met betrekking tot de erkenning van een dossier als regelluwe zone voor energie concreet moet worden bepaald en dat afhankelijk zal zijn van de materie en de mate van afwijking waarover het gaat.

Welke stappen zullen we nog ondernemen? Op 5 april heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gegeven aan het ontwerpbesluit dat de erkenning van regelluwe zones voor energie mogelijk maakt. Het besluit werd op 19 april laatstleden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en zou binnen tien dagen in werking treden. Concreet betekent dit dat het vanaf 29 april effectief in werking treedt en dat dan de eerste aanvragen kunnen worden ingediend. We hopen natuurlijk dat er zoveel mogelijk aanvragen zijn, zodat we er de nodige knowhow en expertise uit kunnen halen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Wat mijn beoordeling van de regulator betreft: ik was het niet eens met wat de regulator vraagt, omdat het tegen alle principes van innovatie ingaat. Als innovatie gefnuikt wordt door allerlei regeltjes, dan is er geen innovatie. Al drie jaar geleden, in mijn eerste conceptnota rond batterijtechnologie en ook nieuwe energiemarkten, was ik vragende partij voor proeftuinen – zo noemde ik het toen, maar je kunt ook spreken over regelluwe zones, want dat is hetzelfde. Ik heb er toen heel lang op aangedrongen dat het er zou komen. Dus als het er nu komt, moet het ook worden gevrijwaard van alle mogelijke kleine regeltjes die er eventueel zouden worden opgelegd.

Er is duidelijk afgesproken dat het afgebakend is in de tijd en qua locatie. Punt. En dan moet je de innovatie laten werken en kijken wat er op je afkomt van problemen, zodat je die problemen op een simpele manier kunt detecteren en achteraf kunt remediëren met bijkomende regelgeving of bijkomende innovatie.

Met andere woorden, ik ben het volledig met u eens. Maar mijn bijkomende vraag is: zult u dat ook formeel meedelen aan de regulator? Want zij hebben een formeel document. Misschien moet u dan ook een formeel antwoord naar hen sturen? Of mag u dat niet? Zult u in overleg gaan? Wat gebeurt daarmee? Of moeten wij het doen, vanuit het parlement?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Gryffroy, ik ben blij dat u ons antwoord hier volledig mee ondersteunt, dat u inderdaad zegt dat een regelluwe zone of een proeftuin zoals hier wordt opgebouwd, niet mag worden gefnuikt. De innovatie moet ten volle kunnen spelen, flexibel en soepel kunnen verlopen. Ik ben blij dat u ons standpunt hierin volledig volgt.

U vraagt of wij nog specifiek zullen terugkoppelen naar de VREG. U weet dat ook andere instanties vaak adviezen geven. Zoals ik daarnet al zei, hebben wij een aantal beschouwingen mee in overweging genomen, maar niet allemaal. Het ligt

niet in onze intentie om nu heel concreet met de VREG aan tafel te gaan zitten en te zeggen: op dát punt vinden we dat u gelijk hebt en op dát punt niet.

Mijnheer Gryffroy, het staat u natuurlijk vrij om dat eventueel wel te doen als u daar behoefte aan hebt, maar het is alleszins niet zo dat wij dat concreet vanuit de Vlaamse Regering gaan doen.

Ik hoop alleszins dat er straks een groot draagvlak is voor die proeftuinen of voor die regelluwe zones, en ik hoop dat we daar massaal ruchtbaarheid aan kunnen geven, zodat er straks ook heel wat projecten worden ingediend. Het is immers vooral de bedoeling, opnieuw, dat we uit deze proeftuinen of regelluwe zones kunnen leren wat beter kan of moet voor de toekomst.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Vlaamse energie- en klimaatplan
– 1017 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): In het Vlaams energie- en klimaatplan staat de volgende passage: "Bij notariële overdracht in volle eigendom van een residentiële woning moet uiterlijk na 5 jaar drie van onderstaande zes maatregelen aanwezig zijn." Dat zijn: dakisolatie; muurisolatie; beglazing; vloerisolatie; condensatieketel niet ouder dan 15 jaar of warmtepomp; hernieuwbare-energieboiler: warmtepompboiler of zonneboiler. Ik citeer letterlijk: "In de verdere uitwerking van deze maatregel zal prioritair uitvoering worden gegeven aan twee gebouwschilmaatregelen zodat je bvb geen overgedimensioneerde ketel moet plaatsen. De lijst van in aanmerking komende maatregelen zal op regelmatige basis geëvalueerd worden zodat voldoende kansen gegeven wordt aan nieuwe technologieën. De handhaving van deze maatregel zal gebeuren via de gebouwenpas."

Minister, daarom heb ik de volgende vragen aan u. Hoe zal men dat toepassen voor appartementen? Een nieuwe eigenaar van een appartement kan immers niet zelf beslissen over het merendeel van die maatregelen die daar zijn opgesomd. Hij moet dus de vereniging van mede-eigenaars kunnen overtuigen. Hoe zult u deze doelstelling realiseren voor erfgoed? Hoe zult u deze ambitie handhaven? Wat zijn de consequenties als deze doelstellingen niet worden gehaald?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega Gryffroy, ik kan wat uw vraag betreft eigenlijk verwijzen naar de bespreking eind vorig jaar in deze commissie van de beleidsbrief Energie 2018-2019. Daarbij kwam onder andere ook aan bod wat in het ontwerp van Energieplan 2021-2030 was opgenomen over de drie energetische renovatiewerken binnen de vijf jaar na notariële overdracht in volle eigendom van een residentiële woning. Bij die bespreking werd expliciet gezegd dat de administratie tegen het najaar van 2019 de voorbereidingen treft om dat allemaal mogelijk te maken, om dat in regelgeving om te zetten.

Wat uw specifieke vragen betreft over wat er gebeurt met appartementen, met erfgoed en dergelijke, het is aan het Vlaams Energieagentschap (VEA) om daarvoor op dit ogenblik de voorbereidingen uit te werken, om een concreet implementatievoorstel op te starten. De concrete besluitvorming zal echter voor de volgende Vlaamse Regering zijn. Ik zal dat zelf niet meer kunnen doen. Het is daarom voor

mij niet mogelijk om nu al heel concreet op uw implementatievragen in te gaan, maar ik ben het alleszins wel volledig met u eens dat we rekening moeten houden met de verschillende woningtypes die er zijn, met appartementen, waarbij mede-eigendom betrokken is, met erfgoedsituaties en dergelijke. Ik denk, opnieuw, dat er wat dat betreft nog heel wat overleg nodig is en dat we ter zake naar een breed draagvlak moeten gaan. Het zal echter dus aan de volgende Vlaamse Regering zijn om dat concreet verder uit te werken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mijn probleem is enkel dat in ons eigen Vlaams energie- en klimaatplan een besparingspotentieel is berekend, en dat men uitgaat van 70.000 verwervingen per jaar. Daar zitten de appartementen dus bij, maar ik zie niet hoe men dat gaat realiseren in appartementen. Als we nu dus moeten wachten tot het najaar eer we daar een antwoord op krijgen, dan zal daar misschien een antwoord op komen dat ons eigen Vlaams energie- en klimaatplan onderuithaalt, zodat we die doelstellingen niet halen, en dan zullen we weer elders moeten compenseren. Dat is mijn vraag: hoe gaat u dat doen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Het staat inderdaad in ons ontwerp van Vlaams energie- en klimaatplan, maar de maatregelen die daarin zijn opgenomen, treden in werking vanaf 2021. Dat is één.

Het is ook niet zo dat het op dit ogenblik verboden is om, als de mede-eigenaars akkoord gaan, dakisolatie of spouwmuurisolatie te laten uitvoeren. Als het gaat over de maatregelen die zijn opgenomen, dan moeten die concrete maatregelen binnen de vijf jaar worden uitgevoerd. Dat treedt in werking vanaf 2021 en moet tegen dan verder worden uitgewerkt.

Ik heb vandaag dus te weinig tijd om het in regelgeving om te zetten. Het treedt in werking vanaf 2021 zoals het is opgenomen in het ontwerp van het Vlaams energie- en klimaatplan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): We zullen er nu niet uit geraken, maar het klopt niet wat u zegt. U maakt een plan op met een berekening dat in werking zal treden in 2021, maar men heeft wel een berekening gemaakt waarmee men een bepaalde doelstelling kan realiseren tegen 2030. Men baseert zich op alle mogelijke verwervingen waarmee iets moet gebeuren. De cijfers staan er: 0,014 gigawattuur geeft 980, enzovoort. In 2030 geeft dat dan 4900. Men kan niet op vrijwillige basis werken, want in de tekst staat 'moet uiterlijk na 5 jaar'. Het is dus een verplichting.

Ik bekijk het nu gewoon puur praktisch: hoe zullen we dit praktisch toepassen? U zegt dat dit voor het najaar is. Maar als dan zou blijken dat de praktische toepassing niet kan gaan over alle verwervingen, dan is er een probleem wat de doelstelling betreft, want er is een doelstelling geformuleerd en berekend in het Vlaams energie- en klimaatplan. Dat is wat ik wou zeggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.